

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/63/2024
Identifikačné číslo spisu:	1118215640
Dátum vydania rozhodnutia:	30.10.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:1118215640.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T. Y. L., T. U.Ý. Y., V. XXX, zastúpeného advokátom Mgr. Martinom Paškalom, Bratislava, Záhradnícka 27, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o ochranu osobnosti, o priznaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20.000 eur, vedenom (pôvodne na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 10C/30/2018), súčasne na Mestskom súde Bratislava IV sp. zn. B1-10C/30/2018 o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2023 č. k. 5Co/119/2023-230, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 26. októbra 2023, č. k. 5Co/119/2023-230 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 25. januára 2023 č. k. 10C/30/2018-187 zamietol žalobu žalobcu, ktorou žalobca žiadal, aby súd zaviazal žalovanú na zaplatenie sumy 20.000 eur titulom náhrady nemajetkovej ujmy v súvislosti zo zásahom do jeho osobnostných práv. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil podľa ustanovenia § 3 ods. 1, písm. d) zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len, „zákon č. 514/2003 Z. z.“), ustanovenia § 3 ods. 2 cit. zákona, ustanovenia § 4 ods. 1, písm. a), bod. 1. cit. zákona, ustanovenia § 9 ods. 1 cit. zákona, ustanovenia § 9 ods. 4 cit. zákona, ustanovenia § 15 ods. 1 cit. zákona, ustanovenia § 16 ods. 4 cit. zákona, ustanovenia § 17 ods. 2 cit. zákona, ustanovenia § 17 ods. 3 cit. zákona, ustanovenia § 17 ods. 4 cit. zákona, ustanovenia § 3 ods. 4 zákona č. 442/2004 Z. z. o súkromných veterinárnych lekároch (ďalej len „zákon č. 442/2004 Z. z.“), o Komore veterinárnych lekárov Slovenskej republiky a o zmene a doplnení zákona č. 488/2002 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „KVL“). Uviedol, že na základe vykonaného dokazovania nebolo sporným, že Okresný súd Bratislava IV doručil KVL SR neanonymizovaný rozsudok v zmysle jej žiadosti. Taktiež nebolo sporným, že Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky vydal rozhodnutie dňa 18. februára 2016, ktorým vo vzťahu k prevádzkovateľovi - Okresnému súde Bratislava IV konštatoval porušenie povinnosti prevádzkovateľa v

zmysle ustanovenia § 9 ods. 1, § 6 ods. 12 písm. I), § 5 ods. 1, §19 ods. 1 zákona č. 122/2013 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 84/2014 Z. z. a uložil prevádzkovateľovi odstrániť nedostatky vo výroku definované. Vo vzťahu k osobe žalobcu boli rozposlané e-maily osobami spolupracujúcimi, respektíve členmi KVL SR, obsahujúce komentáre k obsahu rozsudku, ktorý bol v neanonymizovanej podobe doručený KVL SR a zároveň bol aj vytvorený facebookový profil vo vzťahu k osobe žalobcu v rozsahu v žalobe uvedenom. Súčasťou e-mailov bol aj neanonymizovaný rozsudok doručený Okresným súdom Bratislava IV KVL SR na jej žiadosť. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobu zamietol z dôvodu, že neboli splnené kumulatívne všetky tri podmienky vzniku zodpovednosti žalovanej za vznik uplatneného nároku v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. titulom nesprávneho úradu orgánu verejnej moci. Konkrétne nebola splnená podmienka príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, zaplataenia ktorej sa žalobca voči žalovanej domáhal. Okresný súd Bratislava IV bol povinný KVL SR doručiť na jej žiadosť anonymizovaný rozsudok, no následky, ktoré boli vyvolané konaním členov KVL SR vo vzťahu k osobe žalobcu, neboli vyvolané v priamej príčinnej súvislosti práve s týmto postupom Okresného súdu Bratislava IV. Členmi KVL SR, respektíve spolupracujúcimi osobami s KVL SR, došlo k šíreniu tohto rozsudku a došlo aj k šíreniu žalobcom opísaných e-mailov a správ, ktorých obsah bol spôsobilý zasiahnuť do osobnostných práv žalobcu v jeho pracovnom, ako aj v súkromnom živote. Vo vzťahu k príčinnej súvislosti medzi uplatnenou nemajetkovou ujmovou a nesprávnym úradným postupom súdu žalobca nepreukázal, že nemajetková ujma, ktorá mu mala vzniknúť má priamu príčinnú súvislosť s namietaným nesprávnym úradným postupom súdu, t. j. doručením neanonymizovaného rozsudku KVL SR na jej žiadosť. Žalobca v tom smere neunesol dôkazné bremeno, práve naopak v konaní bolo preukázané, že ujma, ktorá mu mala vzniknúť nesúvisí žalobcom vytýkaným nesprávnym úradným postupom súdu. Samotná skutočnosť, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany súdu sama osebe nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Súd prvej inštancie poukázal na to, že v právnej teórii sa vzťah príčinnej súvislosti (kauzálny nexus) označuje priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). O vzťah príčinnej súvislosti ide, ak je medzi nesprávnym úradným postupom a škodou, resp. nemajetkovou ujmovou vzťah príčiny a následku. Ak bola príčinou vzniku škody iná skutočnosť, zodpovednosť za škodu nenastáva. Otázka príčinnej súvislosti nie je otázkou právnou, ide o skutkovú otázku, ktorá môže byť riešená len v konkrétnych súvislostiach; vyriešenie tejto otázky preto nemožno uložiť znalcovi (ten môže poskytnúť len odborné podklady, z ktorých súd pri zisťovaní skutkového stavu veci vychádza). Právnym posúdením je vymedzenie medzi ako ujmovou (ako následkom) a ako skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma, resp. nemajetková ujma), za ktorú je náhrada požadovaná. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmovou poškodeného (pokiaľ vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne) sa zisťuje príčinná súvislosť. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba škodu izolovať zo všeobecných súvislostí a skúmať, ktorá príčina ju vyvolala. Pritom nie je rozhodujúce časové hľadisko, ale vecná súvislosť príčiny a následku; časová súvislosť ale napomáha pri posudzovaní vecnej súvislosti (porovnaj R 21/1992). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 5Cdo/126/2009). Súd prvej inštancie uviedol, že vyriešenie otázky príčinnej súvislosti bolo nevyhnutné, vo svojom základe ide o otázku skutkovú, ktorú bolo možné vyriešiť len v prejednávanej veci. Pre posúdenie vzniku zodpovednosti za škodu, respektíve za nemajetkovú ujmu má zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, respektíve nemajetková ujma, ktorej náhrady sa žalobca v konaní domáha a práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmovou a konkrétnym konaním škodcu sa zisťuje priama príčinná súvislosť. Žalobca nepreukázal, že doručením neanonymizovaného rozsudku Okresným súdom Bratislava IV KVL SR došlo k priamemu zásahu do jeho osobnostných práv a následne k vzniku nemajetkovej ujmy náhrady, ktorej sa voči žalovanej

domáhal. Z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že príčinou vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola iná skutočnosť, ktorou bolo konanie členov KVL SR, respektíve spolupracujúcich osôb, ktorí zneužili, respektíve v rozpore so zákonom nakladali s doručeným rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV, ktorého znenie v neanonymizovanej podobe neboli oprávnení publikovať a rozširovať prostredníctvom médií a tak zasahovať do osobnostných práv žalobcu. To, že úrad konštatoval porušenie povinností Okresným súdom Bratislava IV pri doručovaní rozsudku KVL SR súd nespochybňovalo, avšak doručenie takéhoto rozsudku súdom KVL SR nevyvolalo priamo vznik nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy v rozsahu žaloby definovanom. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanej voči žalobcovi náhradu trov nepriznal, z dôvodu, že žalovanej trovy konania v súvislosti s vedením konania nevznikli.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 26. októbra 2023 č. k. 5Co/119/2023-230 potvrdil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že nebola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava IV a vznikom nemajetkovej ujmy, zaplattenia ktorej sa žalobca voči žalovanej domáhal. Samotná skutočnosť, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany súdu sama osebe nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože tu neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na strane žalobcu. Odvolací súd konštatoval, že rovnako správne postupoval súd prvej inštancie, ak z dôvodu hospodárnosti konania nevykonával dokazovanie vo vzťahu k výške uplatneného nároku, ktorého zaplattenia sa žalobca voči žalovanej domáhal titulom náhrady nemajetkovej ujmy (ani o výške nároku nerozhodoval vzhľadom na zamietajúci petit žaloby), vzhľadom k čomu nebolo ani dôvodné sa k tejto otázke vyjadrovať v odvolacom konaní na odvolacie námietky a námietky obsiahnuté vo vyjadreniach. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júna 2010, sp. zn. 5Cdo/126/2009, 4Cdo/340/2020 z 30. novembra 2022). O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní súd i napriek tomu, že potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie úspešnému žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, vzhľadom k tomu, že mu žiadne trovy konania nevznikli.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Podľa dovolateľa odvolací súd obmedzil odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP. Aj keď odvolací súd aplikoval ustanovenie § 387 ods. 2 CSP umožňujúce použiť skrátené odôvodnenie rozsudku zákon stále vyžaduje, aby sa vysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. V bode 12. odôvodnenia rozsudku sa uvádza, že rovnako správne postupoval súd prvej inštancie, ak z dôvodu hospodárnosti konania nevykonával dokazovanie vo vzťahu k výške uplatneného nároku, ktorého zaplattenia sa žalobca voči žalovanej domáhal titulom náhrady nemajetkovej ujmy, vzhľadom k čomu ani nie je dôvodné sa k tejto otázke vyjadrovať v odvolacom konaní na odvolacie námietky a námietky obsiahnuté vo vyjadreniach. Porušením práva na spravodlivý proces je aj stav, keď v hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov absentuje určitá časť skutočností, ktoré vyšli v konaní najavo, eventuálne- alebo tým skôr- pokiaľ boli stranami sporu namietané, no napriek tomu ich odvolací súd náležitým spôsobom v celom súhrne posudzovaných skutočností nezhodnotil bez toho, že by dostatočným spôsobom odôvodnil ich bezvýznamnosť či irelevantnosť (4Cdo/102/2017). Pokiaľ takto odvolací súd postupoval aj v prejednávanej veci, dopustil sa svojvôle zakázanej preň v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a založil tým nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia a v dôsledku toho aj jeho protiústavnosť. Žalobca má za to, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho relevantnými námietkami uplatnenými v odvolaní a to spôsobom zodpovedajúcim miere ich závažnosti a tým sa dopustil svojvôle zakázanej preň v čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a založil nepreskúmateľnosť ním vydaného rozhodnutia a v dôsledku toho aj jeho

protiústavnosť.

3.1. Žalobca v odvolaní mimo iného tvrdil, že nezákonné sprístupnenie neanonymizovaného rozsudku bolo jediným podkladom pre súdom konštatované protiprávne konanie tretích osôb. Žalobca k tomu pripojil aj argumentáciu testom *conditio sine qua non*, či by škodlivý následok nastal bez nesprávneho úradného postupu. Žalobca výsledok testu interpretoval tak, že ak by žalovaný nesprístupnil kompletný neanonymizovaný rozsudok KVL SR vrátane osobitnej kategórie údajov o psychickom zdraví žalobcu, tak by nedošlo k zverejňovaniu tohto rozsudku, či už na intranete KVL SR, na falošnom facebookovom profile alebo na internetových stránkach novín. Odvolací súd v odôvodnení svojho potvrdzujúceho rozhodnutia sa touto argumentáciou vôbec nezaoberal, a preto má dovolateľ za to, že súd sa nevysporiadal s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní. Žalobca v odvolacom konaní reagoval na tvrdenie žalovanej a tvrdil, že na facebookovom profile je zverejnený presne ten rozsudok, ktorý bol neoprávnene sprístupnený Okresným súdom Bratislava IV, keďže na prvej strane v ľavom hornom rohu sa nachádza odtlačok pečiatky, ktorou sa vyznačuje právoplatnosť prípadne vykonateľnosť (doložka právoplatnosti a vykonateľnosti sa vyznačuje v súlade s ust. § 63 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z.). Ďalej k tomu žalobca uviedol, že fixkami urobená úprava neznámou osobou, ktorá neanonymizovaný rozsudok na facebookovom profile „Y. L.“ zverejnila, nezodpovedá požiadavkám vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 482/2011 Z. z. o zverejňovaní súdnych rozhodnutí, a teda na základe takýchto úprav ho nemožno považovať za anonymizovaný. Ani otázkou anonymizácie rozsudku na facebookovom profile „Y. L.“ sa odvolací súd vôbec nezaoberal, pričom táto otázka sa javí podstatnou pre pochopenie základu sporu. Žalobca poukázal na argumentáciu Úradu na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia č. 00009/2016-Os/14 z 18. februára 2016 okrem iného vyslovil: „Následkom konania prevádzkovateľa, resp. v príčinnej súvislosti s ním došlo k slovným útokom na navrhovateľa zneužívajúc informácie, ktoré sú obsahom zaslaných rozhodnutí. V prípadoch, keď reštitúcia nie je možná, nemá žiadna sankcia v podobe reparácie, či dokonca represie spôsobilosť plnohodnotne odškodniť dotknutú osobu, ktorej citlivé osobné údaje boli sprístupnené a majú schopnosť šíriť sa ďalej“. Ani s týmito tvrdeniami sa odvolací súd žiadnym spôsobom nevysporiadal. Z uvedeného potom vyplývalo, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

4. Žalovaná sa k predmetnému dovolaniu vyjadrila a navrhla, aby dovolací súd dovolanie v zmysle § 447 CSP odmietol. K vyjadreniu žalovanej k dovolaniu sa žalobca vyjadril.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 písm. b) CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, a vzhľadom na uplatnený dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP zároveň aj dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. V zmysle § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť

samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Žalobca prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Citované ustanovenie zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

10. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že sudy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*). Judikatúra ESLP síce nevyžaduje, aby na každý argument strany bola v odôvodnení rozhodnutia súdu daná odpoveď, trvá však na tom, že ak ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď súdu práve na tento argument (*Ruiz Torija c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, *Hiro Balani c. Španielsko* z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, *Georgiadis c. Grécko* z 29. mája 1997, *Higgins c. Francúzsko* z 19. februára 1998).

11. Rovnako, podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

12. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva účastníka civilného procesu na zabezpečenie

spravodlivej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť, je totiž odrazom práva účastníka konania na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatneného návrhu, ako aj špecifickými námietkami účastníka konania. Porušením uvedeného práva účastníka konania na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

13. K práve uvedenému sa v odvolacích konaniach pridružuje i faktor umožnenia odvolaciemu súdu procesným právom, aby takýto súd, pokiaľ sa v celom rozsahu stotožní s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, sa v odôvodnení len obmedzil na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplnil na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP). V týchto prípadoch síce stačí, ak odvolací súd v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci, keď spätosť potvrdzovaného a potvrdzujúceho rozsudku vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu a rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie; ak sa však odvolací súd rozhodne ísť touto cestou, vedome tým preberá zodpovednosť i za kvalitu argumentácie súdu prvej inštancie (t. j. či v prípadnom dovolacom konaní obstoja ako ním potvrdené rozhodnutie, tak i ním samým doplnené dôvody). Dopĺňanie ďalších dôvodov na podporu argumentácie prvoinštančného súdu (zo strany súdu odvolacieho) v tomto prípade nie je pravidlom (ale výnimkou) a môže sa stať, že toto ani nebude reálne možné, ak súd prvej inštancie sa v rámci odôvodňovania svojho rozhodnutia, neskôr podrobovaného prieskumu v odvolacom konaní sám objektívne uspokojivým spôsobom vyporiada so všetkými relevantnými argumentmi všetkých sporových strán a ani odvolanie neprinesie nič iné, než polemiku s takýmito jeho úvahami. Ak ale o takýto prípad (nedoplniteľnosti) nepôjde, z pohľadu preskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu bude mať význam ako udržateľnosť dopĺňujúcej argumentácie tohto súdu samej osebe, tak i to, či sa doplnenie nedostane do takého rozporu s argumentáciou súdu prvej inštancie, označenou odvolacím súdom za akceptovanú v plnom rozsahu, pri ktorého existencii by už reálne o splnení podmienok § 387 ods. 2 CSP nemožno hovoriť (ale do úvahy by prichádzala len možnosť, že správnou môže byť nanajvýš - pokiaľ vôbec - argumentácia len jedného z oboch nižších súdov).

14. Podľa názoru dovolacieho súdu sa v prejednávanej veci nedostatky v argumentácii, vedúce (nateraz) k neakceptovateľnosti prijatých záverov (skutkových aj právnych) v rozsudku odvolacieho súdu vyskytli.

15. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že nebola preukázaná priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Bratislava IV a vznikom nemajetkovej ujmy, zaplattenia, ktorej sa žalobca voči žalovanej domáhal. Samotná skutočnosť, že došlo k nesprávnemu úradnému postupu zo strany súdu sama osebe nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože tu neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na strane žalobcu. Odvolací súd konštatoval, že rovnako správne postupoval súd prvej inštancie, ak z dôvodu hospodárnosti konania nevykonával dokazovanie vo vzťahu k výške uplatneného nároku, ktorého zaplattenia sa žalobca voči žalovanej domáhal titulom náhrady nemajetkovej ujmy (ani o výške nároku nerozhodoval vzhľadom na zamietajúci petit žaloby), vzhľadom k čomu nie je ani dôvodné sa k tejto otázke vyjadrovať v odvolacom konaní na odvolacie námietky a námietky obsiahnuté vo vyjadreniach. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že zodpovednosť nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Pri zisťovaní príčinnej súvislosti treba v dôsledku toho

skúmať, či v komplexe skutočností prichádzajúcich do úvahy ako (priama) príčina škody existuje skutočnosť, s ktorou zákon spája zodpovednosť za škodu (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. 6. 2010, sp. zn. 5Cdo/126/2009, 4Cdo/340/2020 zo dňa 30. novembra 2022).

16. Odvolací súd nezaujal relevantné stanovisko k zásadnej odvolacej argumentácii žalobcu, že nezákonné sprístupnenie neanonymizovaného rozsudku bolo jediným podkladom pre protiprávne konanie tretích osôb. Tomu zodpovedá aj úvaha, či škodlivý následok nastal bez nesprávneho úradného postupu (test *conditio sine qua non*). Ak by totiž žalovaný nesprístupnil kompletný neanonymizovaný rozsudok KVL SR vrátane osobitnej kategórie údajov o psychickom zdraví žalobcu, tak by podľa žalobcu nedošlo k zverejňovaniu tohto rozsudku, či už na intranete KVL SR, na falošnom facebookovom profile alebo internetových stránkach novín. Žalobca v odvolacom konaní reagoval na tvrdenie žalovanej a tvrdil, že na facebookovom profile je zverejnený presne ten rozsudok, ktorý bol neoprávnene sprístupnený Okresným súdom Bratislava IV, keďže na prvej strane v ľavom hornom rohu sa nachádza odtlačok pečiatky, ktorou sa vyznačuje právoplatnosť prípadne vykonateľnosť (doložka právoplatnosti a vykonateľnosti sa vyznačuje v súlade s ustanovením § 63 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z.). Žalobca uviedol, že fixkami urobená úprava neznámou osobou, ktorá neanonymizovaný rozsudok na facebookovom profile „Y. L.“ zverejnila, nezodpovedá požiadavkám vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 482/2011 Z. z. o zverejňovaní súdnych rozhodnutí, a teda na základe takýchto úprav ho nemožno považovať za anonymizovaný. Ani otázkou anonymizácie rozsudku na facebookovom profile „Y. L.“ sa odvolací súd vôbec nezaoberal, pričom táto otázka sa javí dovolateľovi podstatnou pre pochopenie základu sporu.

17. Podľa dovolacieho súdu v danom prípade neboli naplnené zákonné podmienky pre umožnenie odvolaciemu súdu sa v odôvodnení rozsudku iba stotožniť s odôvodnením napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie, obmedziť svoje odôvodnenie potvrdzujúceho rozhodnutia iba na konštatovanie správnosti dôvodov uvedených súdom prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 CSP (bod 11. odôvodnenia rozsudku). V bode 12. odôvodnenia rozhodnutia iba uviesť, že samotná skutočnosť, že došlo k nesprávne úradnému postupu zo strany súdu sama o sebe nezakladá nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, pretože tu neexistuje priama príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu a vznikom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na strane žalobcu. Odvolací súd si pritom danú povinnosť absolútne nesplnil, keďže žalobcovi neposkytol žiadnu odpoveď na jeho zásadnú odvoláciu argumentáciu.

18. Najvyšší súd v danom prípade pripomína, že súdy musia nielen rešpektovať právo, ale aj jeho výklad a aplikácia musí smerovať k spravodlivému výsledku. Spravodlivosť musí byť vždy prítomná v procese, ktorým sudca interpretuje a aplikuje právo ako hodnotový činiteľ. Pre hľadanie práva je vždy nevyhnutné vychádzať z individuálnych okolností každého jednotlivého prípadu, ktoré sú založené na skutkových zisteniach. Mnohé prípady a ich špecifické okolnosti môžu byť komplikované a netypické, čo však nezbavuje súdy z povinnosti urobiť všetko pre spravodlivé riešenie sporu.

19. Podľa najvyššieho súdu (rešpektujúc právne východiská vyplývajúce z odôvodnenia tohto rozhodnutia) v preskúmvanej veci došlo k zásahu do práva žalobcu na spravodlivý proces postupom súdov nižších inštancií tým, že neprijateľným spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutia, čo možno kvalifikovať ako porušenie práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy SR (pozri III. ÚS 332/09).

20. Vzhľadom na žalobcom dôvodne vytýkané vady zmätočnosti a tým dôvodnosť dovolacieho dôvodu v zmysle § 420 písm. f) CSP (bod 3.1.), dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie je prípustné a zároveň dôvodné a preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

21. Najvyšší súd pritom zdôrazňuje, že dostatočné a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia je v demokratickom právnom štáte základnou podmienkou legitimacy každého rozhodnutia súdu. Iba ak je rozhodnutie súdu dostatočne, racionálne a presvedčivo odôvodnené, má verejná moc morálne právo

vynucovať jeho rešpektovanie a adresáti rozhodnutia majú morálnu povinnosť ho rešpektovať. Ak súd takto nedokáže odôvodniť svoje rozhodnutie, jeho rozhodnutie sa tým stáva neobhájiteľné, čomu je potrebné sa v ďalšom konaní vyvarovať.

22. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 454 ods. 3 CSP).

23. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho sudu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.